algemeen en de amandelwilg in het bijzonder is heel gevoelig voor groeistoffen. Het gebruik hiervan is algemeen geworden en als er wind heerst, kan tot op flinke afstand van de plaats van toepassing het griendgewas schade ondervinden. In dit opzicht zijn grienden tegenwoordig aan groot gevaar blootgesteld, zodat meer dan voorheen behoefte bestaat ze tot complexen te verenigen.

Roofbouw, die oude grienden slechts langzaam te gronde richt, kan men zich bij jonge grienden niet veroorloven. Anders is het met het pas verworven bezit gauw gedaan! Voor de Rijkswaterstaat worden in de Tielerwaard proeven genomen. Deze leren, dat dank zij de tegenwoordige hulpmiddelen met betrekkelijk weinig werk opmerkelijk hoge opbrengsten aan Gelders hout kunnen worden verkregen. Dit weinige werk dient men echter zorgvuldig, met kennis van zaken en tevens op het juiste ogenblik uit te voeren. Om dit te bereiken, is veelvuldig toezicht vereist. Ook om deze redenen zou het raadzaam zijn grienden tot complexen te verenigen. Wat de zorgen aangaat, die een moderne griendcultuur vraagt, denken we aan: tijdelijk begreppelen van het gedraineerde land, schonen van sloten, inboeten van opengevallen plaatsen, strooien en spuiten van verdelgingsmiddelen, toedienen van meststoffen, opruimen van woelratten, keren van wild en onschadelijk maken van hinderlijke onkruiden, voorzover deze de dans ontsprongen zijn. Velen zullen niet meer over voldoende personeel beschikken om deze maatregelen te kunnen nemen.

Zo goed men nog steeds teenhout en hoephout verwerkt en er geregeld bonenstaken uit het gewas worden gesnoeid, zo zal ook het gebruik van rijsmaterialen voortduren. Al zouden ze nog maar toepassing vinden bij onderhoudswerk, of bij de uitvoering van kleine waterwerken. Voorlopig zullen de bestaande, helaas wel heel oude grienden in een behoefte blijven voorzien. De prijzen die onze griendtelers de laatste jaren voor hun gewassen hebben kunnen maken, zijn voor menigeen een verrassing geweest. In jaren van geringer schaarste zullen stellig lager prijzen gelden, maar ook dan zal dit bezit nog aantrekkelijk zijn. Indirect is de staat de grootste afnemer van rijsmaterialen. Hij is tevens koper van een hoeveelheid rijshout en zodoende kan hij gemakkelijk invloed op de prijs oefenen. Zolang de voortbrenging van griendhout een landsbelang is, zal dit in de prijs van dit gewas duidelijk tot uiting moeten komen. En niet alleen de griendteler, maar ook de koper op struik dient er wel bij te varen. Het gewas moet er immers op gezette tijden af. Het nuttige kan hier met het aangename worden verenigd: onze grienden vormen een beeld dat we node uit het landschap zien verdwijnen.

K. Adema / Het effect van niet of slecht snoeien op de houtkwaliteit en opbrengst van populieren

Ver. Holl. Lucifersfabrieken

Bij dit onderwerp gaat het er niet zozeer om wat er moet worden gedaan om van een jonge populierenplant een mooi opgaande boom te vormen. De bedoeling van dit artikel is veeleer te wijzen op de invloed die het snoeien kan hebben op de houtkwaliteit en daarmee op de afzet. Men kan zich afvragen of het nodig is veel aandacht aan het snoeien te besteden en of het loont goed onderhouden stammen te telen.

Om massa te verkrijgen is het praktisch niet nodig snoeischaar of snoeizaag ter hand te nemen; het resultaat is dan echter een stam met veel knoesten en weinig afzetmogelijkheden. Het aldus geteelde hout is alleen te verkopen voor mindere kwaliteit kisthout of om te worden vermalen tot pulp voor bv. hardboard en andere platen. Deze vorm van cultuur betekent echter dat slechts een opbrengst wordt verkregen van 50 % in verhouding tot goed onderhouden stammen, wat neerkomt op een prijsverschil van ± *f* 30,— per m³. Dergelijk niet gesnoeid hout is te slecht om te verwerken in een industrie waar het aankomt op kwaliteit; het afvalpercentage is te hoog en de loonkosten voor het netto-hout stijgen automatisch. Bedenkt men hierbij dat een verantwoorde snoei, ook als deze door derden wordt uitgevoerd, niet meer kost dan *f* 5,— per m³, dan ziet men dat het snoeien zichzelf betaalt.

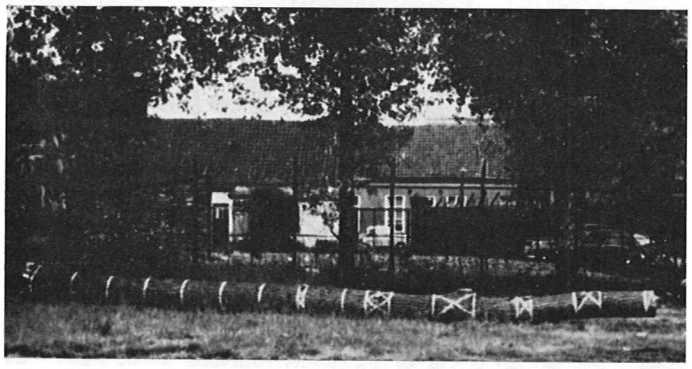
Foto 1 laat zien wat uit een stam van 10 meter lengte aan knoestenhout moet worden uitgezaagd voor de lucifersindustrie. Schilbaar zijn de stukken 2 tot 8, 10, 11, 13, 15, 17 en 19. Niet schilbaar zijn de stukken 1, 9, 12, 14, 16 en 18. Het afvalpercentage bedraagt hier 20,5 %. Indien door te laat snoeien nog zgn. verborgen knoesten tevoorschijn komen bij de verdere bewerking zal het afvalpercentage nog belangrijk stijgen.

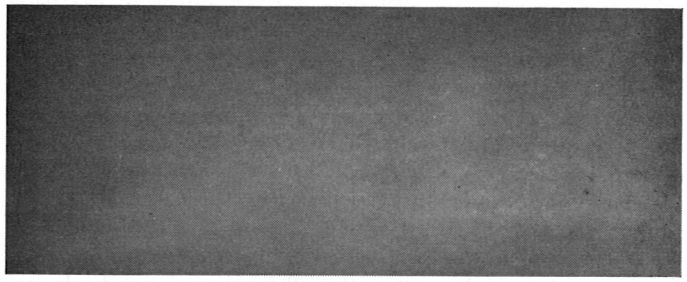
Foto 2 geeft een beeld van een zeer goed stuk fineer; het betreft hier een zeer goede houtkwaliteit met rechtdradig vezelverloop.

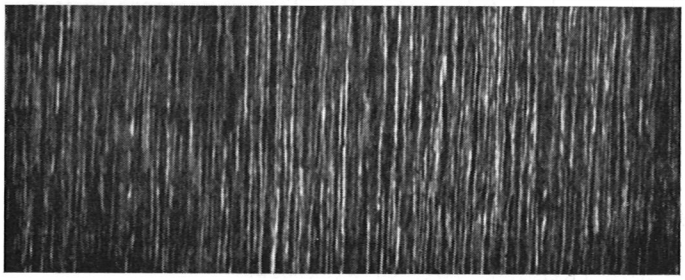
Foto 3 is een detailopname van goed rechtdradig fineer.

Foto 4. Hier ziet men de invloed van knoesten. Het over de

Foto 1 (links). Nummering der stukken van links naar rechts.
Foto 2 (rechts boven). Zeer goed fineer.
Foto 3 (rechts onder). Detail van goed fineer.

knoesten gegroeide hout geeft een afwijkend vezelverloop en geeft breuk en spanning in het hout.
Foto 5. Te laat verwijderde kleine waterloten geven eveneens afwijkingen in het vezelverloop.
Dikwijls wordt de vraag gesteld of er in de toekomst nog wel afzet zal zijn voor goed onderhouden populierenstammen nu steeds meer zaken uit kunststof worden vervaardigd. Dit is een reële vraag en het is duidelijk dat, indien het houtverbruik in de emballage-, klompen- en lucifersindustrie terugloopt, het grootste gedeelte van het populierehout een afzet zal moeten vinden in de vezelverwerkende industrie. Voor deze industrie heeft populierehout goede kwaliteiten en een verhoogde vraag hiernaar in de toekomst ligt voor de hand.
Het is niet juist om te veronderstellen dat het onderhoud van de bomen geen of nauwelijks een rol meer zal spelen. Er zal voor speciale doeleinden steeds vraag blijven naar goed onderhouden populierehout. Ook mag het niet uitgesloten worden geacht dat zich nieuwe toepassingsmogelijkheden zullen voordoen. Ook wordt wel beluisterd: „voor de vezelindustrie heeft men geen goed hout nodig". Deze uitspraak berust op een dwaling. De vezelindustrie is momenteel ingesteld op goedkoop hout dat thans in voldoende mate voorradig is in de vorm van tak- en tophout, dunningshout en zagerijafvallen. Ook de machines die dit hout vermalen zijn hierop gebouwd. Het wat zwaardere en goed onderhouden populierehout is zeker niet minder geschikt, maar momenteel te duur. Wat zwaardere stammen hebben zeker voordelen bij de verwerking en geven naar verhouding meer produktie aan houtstof. Van belang voor de teler is hierbij het bastverlies, dat bij stammetjes van 0,25-0,35 m^3 inhoud praktisch het dubbele kan zijn van dat bij stammen van 1-1,5 m^3 inhoud. Het is echter de vraag of bij een ombuiging van de afzet in de richting van de vezelindustrie men specifiek vezelhout moet telen met een korte omloop van ongeveer 12 jaar. Men kan dit wel doen, doch moet dan zorgen voor uitwijkmogelijkheden in de vorm van dunning. Welke omloop of welk plantverband men ook gaat toepassen, een goede snoei is zeker gewenst en verantwoord. De snoei in de jeugdjaren is een basis voor de toekomst en indien men bv. toch na 12 jaar de hele opstand wil vellen, zal men door snoeien zeker een betere kwaliteit slijphout voor de papierindustrie hebben verkregen.
De kosten voor het snoeien tot het tiende jaar zullen zeker niet hoger liggen dan *f* 1,— per boom voor 2 maal snoeien. Ook de eisen voor vezelhout kunnen in de toekomst scherper worden

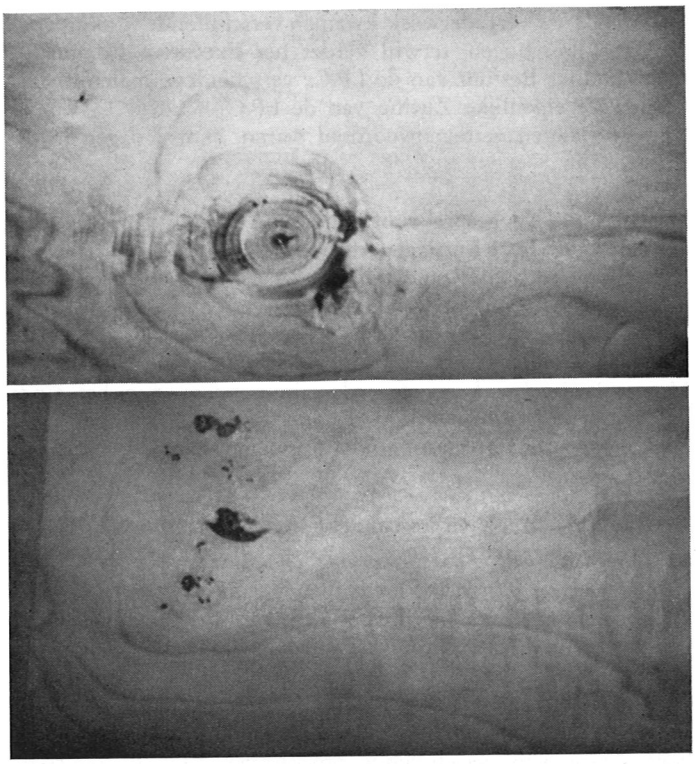

Foto 4 (boven). Slecht fineer door knoest.
Foto 5 (onder). Invloed van te laat verwijderde waterloten.

en een snoei van de bomen rechtvaardigen. De verwerking van vezelhout zal in de toekomst plaats vinden in sterk gemechaniseerde bedrijven, waardoor automatisch hogere eisen aan de te verwerken grondstoffen worden gesteld. De papierindustrie, een belangrijke toekomstige afnemer, zal vooral wat het slijphout betreft vermoedelijk voorkeur hebben voor recht, regelmatig gegroeid hout, dat gezond en rechtdradig is, licht van kleur met een goede vezellengte, met weinig of geen knoesten en een bepaalde diameter. Ook in de vezelindustrie zullen echter verschillen in kwaliteitseisen blijven bestaan. Hout dat goed gesnoeid is en een goede structuur bezit zal zeker de beste prijzen maken en ook zullen hiervoor de afzetmogelijkheden groter zijn. Het niet of verkeerd snoeien sluit een betere prijs bij voorbaat uit.

Ir. H. A. van der Meiden / De Internationale Populierencommissie bijeen in Canada

Stichting Industrie-Hout

Eén van de „jongste" leden van de Internationale Populierencommissie (I.P.C.), Canada, was de gastheer van deze commissie tijdens diens 13e Zitting, gehouden van 22 tot 28 september 1968.

In „Populier" van november 1965 hebben wij bij een bespreking van de 12e Zitting van de I.P.C. in Perzië al iets over deze internationale organisatie meegedeeld. Populier is zó over de hele wereld verspreid en heeft zo'n grote betekenis voor de houtproduktie, met name ook in ontwikkelingslanden, dat de Voedsel- en Landbouworganisatie van de Verenigde Naties (F.A.O.) het ongeveer 10 jaar geleden nuttig heeft geoordeeld de toen reeds bestaande I.P.C. geheel in haar eigen organisatie onder te brengen.
Van de I.P.C. kunnen alle bij de F.A.O. aangesloten landen lid zijn, als zij dit wensen. Op het ogenblik heeft de I.P.C. 25 leden; deze zijn verspreid over de hele wereld. Dat een dergelijke situatie niet alleen voordelen maar ook grote nadelen met zich meebrengt, is in de laatste jaren in toenemende mate gebleken. Dit is de reden waarom de Nederlandse Nationale Populierencommissie tijdens de Zitting in Canada een reorganisatie-voorstel heeft ingediend, waarop wij later in dit artikel nog terugkomen.

De 13e Zitting van de I.P.C. had plaats in Montreal, en werd voorafgegaan door enkele excursies in Canada en gevolgd door een excursie in de Verenigde Staten. Van Nederlandse zijde waren bij de Zitting aanwezig schrijver dezes als gedelegeerde, voorts de heer Broekhuizen van de Landbouwhogeschool, en de heer Koster van het Bosbouwproefstation. Laatstgenoemden hebben ook aan de excursies deelgenomen.
In dit artikel zullen wij ons beperken tot een verslag van de bijeenkomst; de heren Broekhuizen en Koster zullen hopelijk in volgende afleveringen van „Populier" iets vertellen over hetgeen zij van de Noordamerikaanse populierenteelt hebben gezien tijdens de door hen gemaakte excursies.